

Гріщенко Катерина,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта, спеціалізації 016.01 Логопедія,
освітньої програми Спеціальна освіта (логопедія),
Житомирський державний університет імені Івана Франка

ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ МЕТОДИК У КОРЕКЦІЇ ПОРУШЕНЬ ФОНЕМАТИЧНОЇ СТОРОНИ МОВИ

Фонематичний розвиток є важливим компонентом мовленнєвої діяльності дитини, адже від нього залежить формування правильної звуковимови, читання та письма. Порухення фонематичної сторони мови можуть призводити до дислексії, дисграфії та загального відставання у мовному розвитку. У зв'язку з цим актуальним є використання ефективних методів корекції, зокрема ігрових методик, які сприяють розвитку фонематичного сприймання, розрізнення звуків та формуванню правильної артикуляції.

Фонематична сторона мовлення включає фонематичний слух, фонематичне сприймання та фонематичні уявлення [1, с. 72]. Основними порушеннями є фонематична дислексія, дисграфія, недостатність фонематичних процесів. Дитина з такими порушеннями має труднощі у розрізненні звуків, що негативно впливає на мовлення загалом.

Ігровий підхід є одним із найефективніших методів корекції, оскільки гра є природною формою діяльності дитини, яка підвищує мотивацію до навчання та дозволяє закріплювати матеріал у невимушеній формі [3, с. 29]. На мою думку, саме завдяки грі дитина легше долає труднощі у вимові, оскільки емоційний стан та залученість до процесу навчання значно зростають.

Ігрові методики для корекції фонематичних порушень можна умовно поділити на кілька груп:

- Артикуляційні ігри: сприяють розвитку артикуляційного апарату. До них належать вправи на імітацію рухів мовленнєвих органів, дихальні вправи («Задуй свічку», «Дмухни на пушинку»), вправи для розвитку голосу.
- Аудитивні ігри: формують навички розрізнення звуків та розуміння мовлення. Наприклад, гра «Впізнай звук» (діти слухають звуки й визначають, що вони означають), римування (добір слів за співзвучністю).
- Моторні ігри: поєднують мовленнєві завдання з руховою активністю, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу. Це можуть бути ігри з жестами, тактильні ігри («Відшукай букву на дотик»).
- Комп'ютерні та інтерактивні ігри: використання логопедичних програм і мобільних додатків для корекції мовлення.

Практичне застосування таких ігор у логопедичній практиці демонструє значні покращення у фонематичному сприйманні дітей, що позитивно позначається на їхньому мовленнєвому розвитку [4, с. 53]. Власний досвід показує, що використання таких методик дозволяє створити комфортне середовище для навчання, де діти не бояться робити помилки, а вчаться граючи.

Дослідження підтверджують високу ефективність ігрових методик у роботі з дітьми, які мають порушення фонематичної сторони мови. Позитивні зміни спостерігаються у збагаченні словникового запасу, покращенні вимови та розуміння мовлення. Подальші перспективи полягають у розробці нових інтерактивних ігор, що поєднують технології з класичними логопедичними методами.

З власної точки зору, важливо також враховувати індивідуальні особливості кожної дитини. Не всі діти однаково сприймають ті чи інші методики, тому гнучкість у виборі ігор і їх адаптація під конкретного учня є ключовим аспектом успішної корекційної роботи [2, с. 31].

Застосування ігрових методик у корекції порушень фонематичної сторони мови є ефективним засобом розвитку мовлення дітей. Гра дозволяє підвищити мотивацію, активізує слухове сприймання та сприяє закріпленню правильних мовленнєвих навичок. Впровадження ігрових технологій у логопедичну

практику є перспективним напрямом, що сприяє ефективному подоланню мовленнєвих труднощів у дітей.

Таким чином, я переконана, що ігрові методики повинні стати невід'ємною частиною сучасної логопедичної роботи. Вони не лише допомагають у корекції мовленнєвих порушень, а й роблять цей процес приємним та захопливим для дитини, що, в свою чергу, сприяє швидшим і стабільнішим результатам.

Список використаних джерел

1. Выготский Л. С. Мышление и речь. Киев: Советская школа, 1934. 188 с.
2. Загородня Л., Марєєва Т. Формування звукової культури мовлення в дітей 5-го року життя з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення засобом дидактичної гри. Глухів, 2022. 101 с.
3. Піроженко Т. О. Ігрові методики у розвитку мовлення дошкільників. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2017. 240 с.
4. Рібцун Ю. В. Корекційно-розвивальна та навчально-виховна робота з дітьми з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення: навчально-методичний посібник. Київ, 2014. 120 с.